

**INSTYTUCJE KULTURY
W WOJEWÓDZTWIE MAŁOPOLSKIM W 2008 R.**

Małopolska jest jednym z najciekawszych regionów Polski, który ma do zaoferowania szeroki wachlarz atrakcji kulturalnych. Niewątpliwie centrum kulturalnym województwa jest jego stolica - Kraków, która skupia większość instytucji kultury działających w regionie.

Ważną rolę w kształtowaniu życia kulturalnego regionu odgrywają działające tu muzea, galerie, teatry, instytucje muzyczne, kina, biblioteki i inne placówki kulturalne.

Małopolska od lat znajduje się w czołówce województw zarówno pod względem liczby instytucji kultury, jak i liczby osób je odwiedzających. W 2008 r. na terenie województwa działało 108 muzeów i oddziałów muzealnych, 74 galerie i salony sztuki, 46 kin, 20 teatrów i instytucji muzycznych oraz 763 biblioteki publiczne, łącznie z filiami. Wydarzenia kulturalne przyciągały mieszkańców województwa i liczne grono turystów krajowych i zagranicznych. Wzrosła liczba osób zwiedzających muzea, a także widzów w kinach, teatrach i instytucjach muzycznych.

Na terenie województwa małopolskiego rokrocznie odbywają się interesujące wydarzenia kulturalne, prężnie działa tu wiele instytucji kultury.

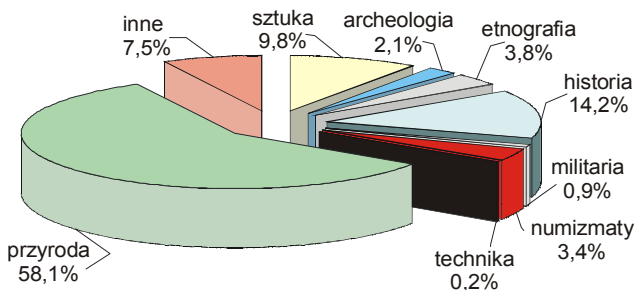
TABL.1 LOKATY WOJEWÓDZTW WEDŁUG LICZBY INSTYTUCJI KULTURY W 2008 R.
Stan w dniu 31 XII

WOJEWÓDZTWA	Teatry	Muzea	Galerie i salony sztuki	Biblioteki publiczne	Kina
Dolnośląskie	2-4	4-5	6	6	3-4
Kujawsko-pomorskie	9	11-12	9	9	12-13
Lubelskie	11	8	10	7	7-8
Lubuskie	13-16	15	15	15	14
Łódzkie	6-8	7	2	8	7-8
Małopolskie	2-4	1	1	3	3-4
Mazowieckie	1	2	3	1	2
Opolskie	13-16	16	16	12-13	15
Podkarpackie	13-16	9	14	5	6
Podlaskie	10	10	12-13	16	12-13
Pomorskie	5	6	7	11	10-11
Śląskie	2-4	4-5	4	2	1
Świętokrzyskie	13-16	11-12	11	14	16
Warmińsko-mazurskie	12	13	12-13	12-13	10-11
Wielkopolskie	6-8	3	5	4	5
Zachodniopomorskie	6-8	14	8	10	9

Województwo małopolskie pod względem ilości instytucji kultury należy do czołówki województw. Liczba muzeów oraz galerii i salonów sztuki w 2008 r. lokowała Małopolskę na pierwszym miejscu, teatrów - drugim (na równi z województwami dolnośląskim i śląskim), bibliotek publicznych oraz kin - trzecim miejscu (pod względem liczby kin - równorzędna lokata z województwem dolnośląskim). Najwięcej teatrów oraz bibliotek publicznych zlokalizowanych było na terenie województwa mazowieckiego (odpowiednio: 21,4% i 11,8% ogółu placówek), natomiast kin - w województwie śląskim (11,6%).

Muzea odgrywają istotną rolę w prezentowaniu historii i tradycji oraz w rozpowszechnianiu kultury. W województwie małopolskim działało 108 muzeów i oddziałów muzealnych, z czego 71,3% należało do sektora publicznego, a 28,7% do sektora prywatnego. Najliczniejszą grupę, ze względu na rodzaj muzeum, stanowiły muzea regionalne (24,1%), a następnie artystyczne (21,3%) i historyczne (17,6%). W 2008 r. największym zainteresowaniem zwiedzających cieszyły się muzea artystyczne (30,4% ogółu zwiedzających). Liczba zwiedzających muzea w 2008 r. wyniosła 6113,7 tys. osób i był to wzrost o 1,7% w porównaniu z 2007 r. Młodzież szkolna stanowiła 29,0% wszystkich zwiedzających muzea. Liczba wystaw czasowych w kraju zorganizowanych przez muzea wyniosła 498, tj. więcej o 9,2% w stosunku do 2007 r.

Muzealia według dyscyplin
Stan w dniu 31 XII

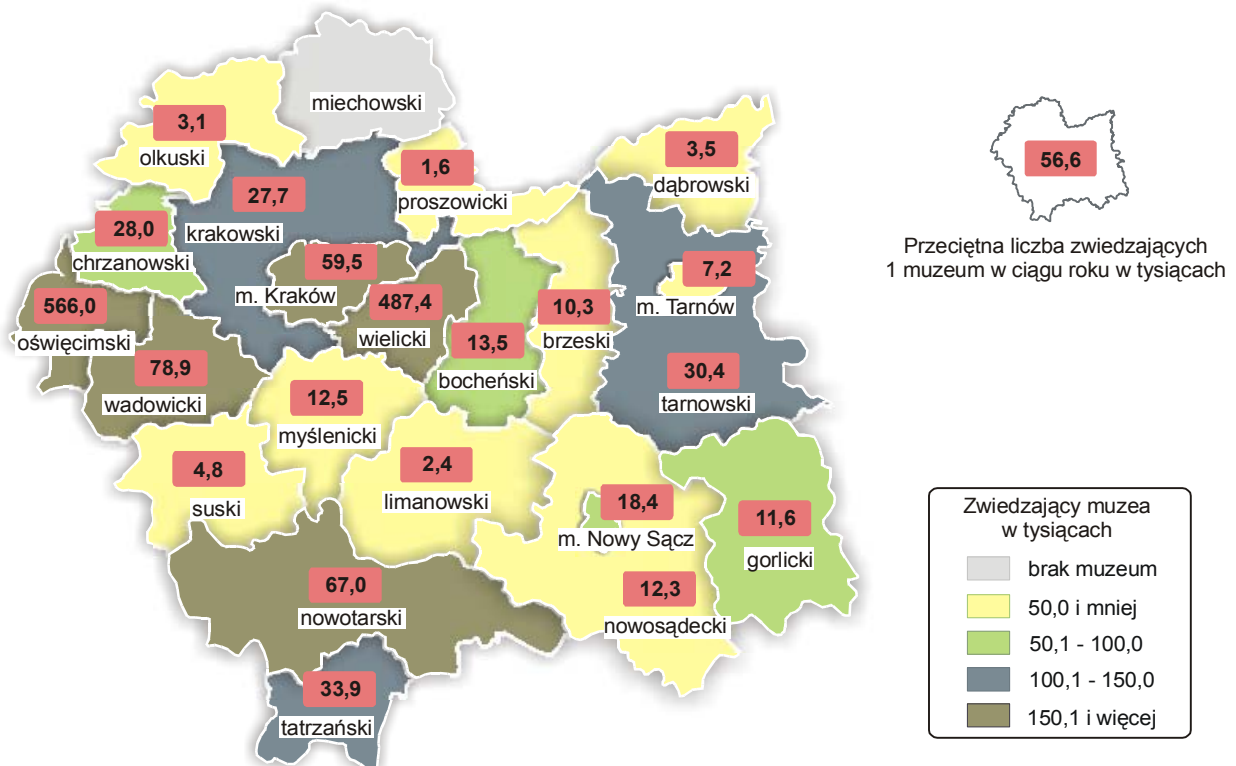

Liczba muzealiów w 2008 r. wyniosła 3499,7 tys. i była nieznacznie wyższa w porównaniu z poprzednim rokiem. Wśród wszystkich muzealiów największą część stanowiły zbiory przyrodnicze (58,1%) oraz historyczne (14,2%). Militaria oraz zbiory z zakresu techniki były marginalną częścią ogółu jednostek inwentarzowych wszystkich muzealiów (odpowiednio: 0,9% i 0,2%). Także zbiory archeologiczne stanowiły niewielką część (2,1%).

Obiekty muzealne nie były wystarczająco przystosowane dla potrzeb korzystających z nich osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich. W 2008 r. zaledwie 19,4% obiektów muzealnych było przystosowanych dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich.

Muzea prowadziły działalność edukacyjną, organizowały odczyty i prelekcje. W 2008 r. liczba odczytów i lekcji muzealnych spadła o 3,0% (z 11777 w 2007 r. do 11419). Odnotowano również nieznaczny spadek liczby seansów filmowych zorganizowanych dla zwiedzających - o 4,5% (z 4310 w 2007 r. do 4116).

Zwiedzający muzea według powiatów w 2008 r.

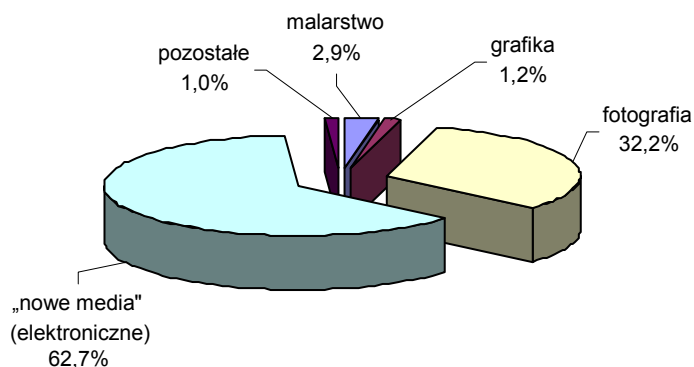
TABL.2 PODSTAWOWE DANE O MUZEACH WEDŁUG RODZAJÓW W 2008 R.
Stan w dniu 31 XII

RODZAJ MUZEUM	Muzea i oddziały muzealne		Wystawy czasowe				Zwiedzający muzea	
			własne w kraju		obce krajowe i z zagranicy			
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	w tysiącach	w odsetkach
OGÓLEM	108	100,0	328	100,0	170	100,0	6113,7	100,0
Artystyczne	23	21,3	53	16,2	37	21,8	1856,0	30,4
Archeologiczne ..	2	1,9	8	2,4	7	4,1	80,0	1,3
Etnograficzne	7	6,5	46	14,0	13	7,6	198,9	3,3
Historyczne	19	17,6	41	12,5	26	15,3	759,6	12,4
Biograficzne	7	6,5	7	2,1	1	0,6	380,3	6,2
Martyrologiczne ..	2	1,9	8	2,4	-	-	1132,0	18,5
Przyrodnicze	6	5,6	16	4,9	1	0,6	33,5	0,5
Techniki	4	3,7	25	7,6	1	0,6	222,5	3,6
Regionalne	26	24,1	98	29,9	30	17,6	249,4	4,1
Inne	12	11,1	26	7,9	54	31,8	1201,4	19,7

Największą liczbę zwiedzających muzea i oddziały muzealne odnotowano w mieście Kraków (2497,5 tys. osób), ale w przeliczeniu na jedną placówkę muzealną okazuje się, że największym zainteresowaniem zwiedzających cieszyły się muzea powiatu oświęcimskiego i wielickiego. Najmniejszą liczbę zwiedzających zanotowano w powiecie proszowickim (1,6 tys. osób).

Ofertę muzeów uzupełnia działalność **galerii i salonów sztuki**. W 2008 r. na terenie województwa małopolskiego działały 74 galerie. Galerie sektora prywatnego stanowiły 56,8% ogółu placówek, natomiast sektora publicznego - 43,2%. Liczba zwiedzających galerie i salony sztuki spadła o 20,0% w porównaniu z 2007 r. i wyniosła 402,3 tys. osób. 85,1% galerii posiadało własną stronę internetową. Wystawy krajowe obejrzało 300,4 tys. osób (74,7% ogółu zwiedzających), wystawy zagraniczne w Polsce 40,1 tys. osób (10,0% ogółu zwiedzających), zaś wystawy międzynarodowe w Polsce 61,8 tys. osób (15,4% ogółu zwiedzających). Galerie w województwie małopolskim zorganizowały łącznie 767 wystaw, tj. o 13,0% więcej niż w roku poprzednim, z czego 655 to wystawy w kraju. Wystawy krajowe stanowiły 85,4% wszystkich wystaw zorganizowanych w Polsce, wystawy zagraniczne - 6,5%, międzynarodowe - 4,8%, a wystawy polskie za granicą - 3,3%. Działalność wydawnicza galerii w 2008 r. objęła 1159 tytułów o łącznym nakładzie 212,1 tys. egzemplarzy. Spośród zbiorów własnych galerii największy odsetek stanowiły tzw. „nowe media” (elektroniczne) - 62,7% oraz fotografie - 32,2%.

Zbiory własne galerii sektora publicznego w 2008 r.

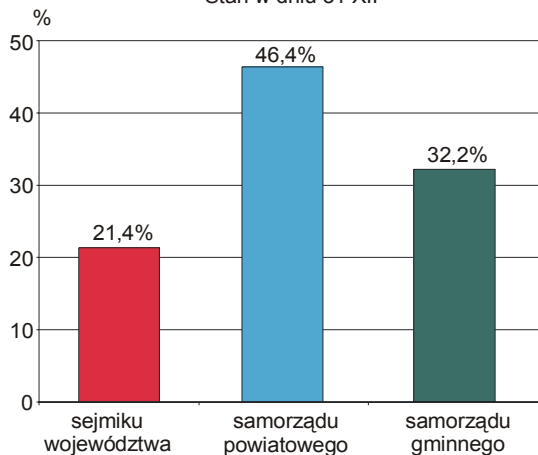

Wśród małopolskich galerii sektora publicznego 87,5% stanowiły galerie samorządowe. Wśród wszystkich galerii samorządowych największy udział miały galerie i salony sztuki samorządu powiatowego (46,4%), zaś najmniejszy - sejmiku województwa (21,4%). Natomiast wśród prywatnych galerii i salonów sztuki najczęstszym organizatorem były osoby fizyczne (59,5%). Organizacje społeczne, polityczne, związki

zawodowe były organizatorem dla 21,4% prywatnych galerii, fundacje zaś - dla 7,2%.

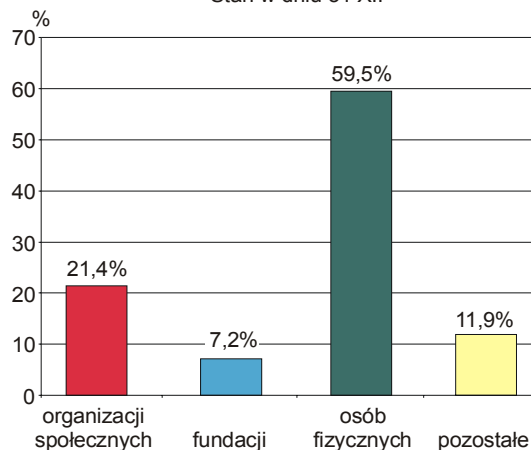
Samorządowe galerie i salony sztuki według organizatorów w 2008 r.

Stan w dniu 31 XII

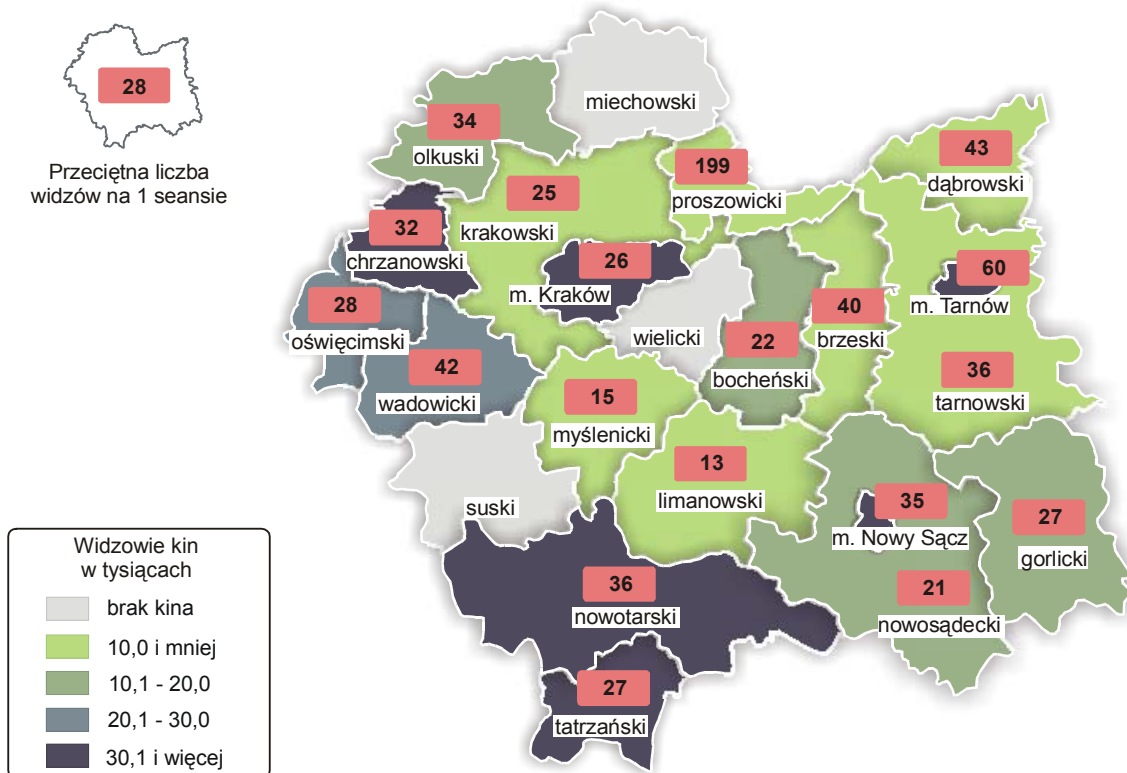
Prywatne galerie i salony sztuki według organizatorów w 2008 r.

Stan w dniu 31 XII

W województwie małopolskim według stanu w dniu 31 XII 2008 r. działało 45 **kin stałych**, co stanowiło 9,3% kin krajowych. 35 kin posiadało 1 salę projekcyjną, 4 kina - 2 sale projekcyjne, 2 dysponowały 3-5 salami, zaś 4 kina miały powyżej 8 sal. Wszystkie kina w Małopolsce oferowały 21,6 tys. miejsc na widowni. W 2008 r. w 93 salach kinowych wyświetlono 120,4 tys. seansów, o 1,6% więcej niż w 2007 r. Ogólna liczba widzów w kinach wyniosła 3317,0 tys. i wzrosła o 0,5% w porównaniu z 2007 r. Przeciętnie na 1 seans w województwie małopolskim przypadało 28 widzów, tak samo jak w roku ubiegłym. Przeciętna liczba widzów na 1 seans była najwyższa w powiecie proszowickim i wyniosła 199 osób. Najwięcej widzów skupiły kina w mieście Kraków - 82,0% wszystkich widzów województwa małopolskiego.

Widzowie kin według powiatów w 2008 r.

W 2008 r. w Małopolsce działało 20 teatrów i instytucji muzycznych, z tego 14 teatrów dramatycznych (w tym 2 lalkowe), 2 teatry muzyczne (były to 2 opery), 3 orkiestry i chóry, 1 filharmonia. Wystawiono 4243 przedstawienia, czyli o 4,0% więcej niż w 2007 r. Najwięcej przedstawień wystawiły teatry dramatyczne - 82,8% wszystkich przedstawień w województwie. Koncerty zorganizowane przez orkiestry, chóry i filharmonie stanowiły 13,1% ogółu imprez, a przedstawienia wystawione przez teatry muzyczne - 4,1%. Liczba widzów w teatrach i instytucjach muzycznych w województwie małopolskim wzrosła o 23,8% w porównaniu z 2007 r. i wyniosła 959,0 tys. osób. Jedno przedstawienie obejrzało przeciętnie 226 widzów, czyli o 36 osób więcej niż przed rokiem.

W omawianym roku na terenie województwa małopolskiego działały 763 biblioteki publiczne i filie biblioteczne, spośród których 73,7% zlokalizowanych było w gminach wiejskich. Księgozbiór bibliotek na koniec roku wyniósł 10868,3 tys. woluminów. Liczba czytelników w porównaniu z poprzednim rokiem zmniejszyła się o 1,7% i wyniosła 671,2 tys. osób. Najliczniejszą grupę czytelników stanowiły osoby poniżej 15 roku życia (25,4% ogółu czytelników) oraz osoby między 25 a 44 rokiem życia (22,2%). Najmniej czytelników było w grupie wiekowej powyżej 60 roku życia (5,8% ogółu czytelników). W strukturze czytelników według wykonywanego zajęcia uczniowie stanowili 44,0% ogółu czytelników, studenci - 16,7%, pracownicy umysłowi - 16,0%, robotnicy - 5,7%, a rolnicy 0,9%.

W stosunku do 2007 r. odnotowano spadek wypożyczeń księgozbioru (książek i czasopism) o 3,4% (z 11882,2 tys. do 11476,0 tys. woluminów). Przeciętny czytelnik w 2008 r. wypożyczył 17 pozycji. Najwięcej, bo 23 woluminy, wypożyczył czytelnik w powiecie brzeskim, najmniej zaś (11 woluminów) - w powiecie proszowickim.

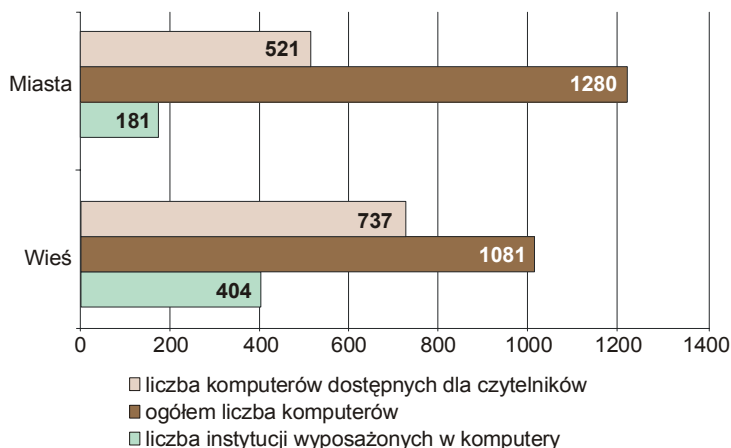
Biblioteki w Małopolsce są z roku na rok lepiej wyposażone w sprzęt komputerowy. 585 bibliotek w 2008 r. wyposażonych było w komputery, tj. więcej o 12,7% w porównaniu z 2007 r. Wzrosła liczba komputerów użytkowanych w bibliotekach z 2029 do 2361, z czego 1258 było dostępnych dla czytelników (wzrost o 18,3%).

TABL.3 DZIAŁALNOŚĆ BIBLIOTEK PUBLICZNYCH WEDŁUG POWIATÓW W 2008 R.

POWIATY	Liczba ludności na 1 placówkę biblioteczną ^a	Czytelnicy	Wypożyczenia księgozbioru w woluminach	Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika
			na 1000 mieszkańców	
Województwo	4308	204	3496	17,1
Powiaty	3471	179	3132	17,5
bocheński	2746	228	3540	15,5
brzeski	3032	198	4440	22,5
chrzanowski	3360	318	4388	13,8
dąbrowski	3091	163	3440	21,1
gorlicki	3445	202	4079	20,2
krakowski	4039	119	2199	18,5
limanowski	3335	181	2893	16,0
miechowski	3355	155	2299	14,8
myślenicki	4958	148	2426	16,4
nowosądecki	3249	166	3676	22,2
nowotarski	3232	165	2590	15,7
olkuski	3678	223	3520	15,8
oświęcimski	3936	214	3408	16,0
proszowicki	3613	130	1468	11,3
suski	2664	167	2837	17,0
tarnowski	3047	166	3339	20,1
tatrzański	3832	166	3166	19,1
wadowicki	3381	154	2816	18,3
wielicki	5438	164	2717	16,5
Miasta na prawach powiatu	10490	267	4382	16,4
Kraków	10629	271	4489	16,6
Nowy Sącz	10559	255	4186	16,4
Tarnów	9627	252	3821	15,2

^a Stan w dniu 31 XII.

Komputeryzacja bibliotek publicznych w 2008 r.

Wśród pracowników bibliotek publicznych wykształcenie wyższe bibliotekarskie posiadało 39,1% zatrudnionych, a średnie wykształcenie bibliotekarskie - 32,8%.

Instytucje kultury w województwie małopolskim w 2008 r. z całokształtu swojej działalności osiągnęły **przychody** w wysokości 546,5 mln zł. Największą ich część stanowiły przychody instytucji kultury zajmujących się działalnością artystyczną i rozrywkową (60,0%) oraz muzealną (27,1%).

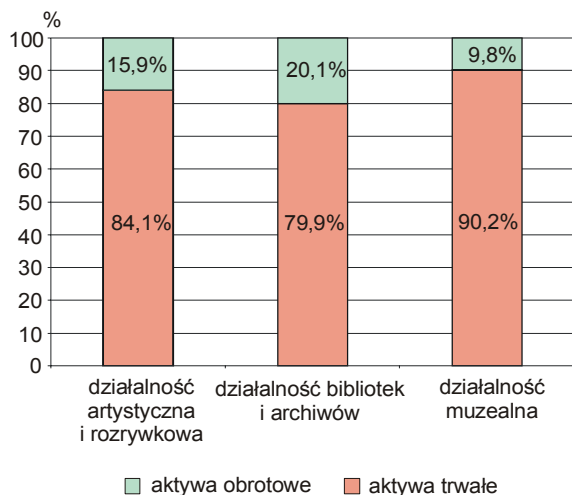
W porównaniu z poprzednim rokiem zanotowano wzrost przychodów o 16,4%.

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności wyniosły 548,2 mln zł, a więc ogólny wynik finansowy netto badanych jednostek miał saldo ujemne. Wskaźnik poziomu kosztów z całokształtu działalności wyniósł 100,3%.

Małopolskie instytucje kultury w 2008 r. otrzymały dotacje do bieżącej działalności w wysokości 338,2 mln zł. W porównaniu z poprzednim rokiem kwota ta była większa o 8,0%. Największa część dotacji przypadła instytucjom kultury zajmującym się działalnością artystyczną i rozrywkową (57,1% dotacji), następnie działalnością muzealną (26,7%) oraz bibliotekom (16,0%).

Struktura aktywów instytucji kultury według wybranych rodzajów działalności w 2008 r.

Stan w końcu roku

W końcu 2008 r. wartość aktywów trwałych małopolskich instytucji kultury wyniosła 691,1 mln zł. W strukturze tych aktywów środki trwałe stanowiły 81,3%, z czego ponad połowa przypadła na budynki i lokale. Natomiast wartość aktywów obrotowych wyniosła 109,8 mln zł - dominowały tutaj inwestycje krótkoterminowe (o udziale 64,1%).

Instytucje kultury w województwie małopolskim w 2008 r. dysponowały kapitałem własnym w wysokości 619,1 mln zł, a ich zobowiązania wyniosły 76,7 mln zł.

Wyniki finansowe instytucji kultury w województwie małopolskim uzyskano na podstawie rocznego bilansu oraz rachunku zysków i strat za 2008 r. otrzymanego

od 370 jednostek posiadających osobowość prawną (sekcja O; według PKD 2004), bez względu na liczbę pracujących.

Nazwy „województwo małopolskie” i „Małopolska” używane są zamiennie.

Informacja sygnałna została opracowana na podstawie sprawozdań rocznych z działalności kulturalnej o symbolu „K” oraz sprawozdania o finansach instytucji kultury F-02/dk za 2008 r.

Opracowała: Agnieszka Zastawny, Mariusz Sańka, Barbara Nowak, Dorota Maćkowska-Cichosz, Urząd Statystyczny w Krakowie Ośrodek Statystyki Kultury, tel. 012 361 02 09